Tarifs d'abonnements
Un an . . . 7 $ 00 | 8 $ 00 | 9 $ 00
Six mois . . 3 . 50 | 3 . 50 | 3 . 50
Trois mois . 1 . 50 | 1 . 75 | 2 . 00
Un mois . . 0 . 50 | 0 . 60 | 0 . 75
Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 130

Tarifs de la publicité
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Việc dẫn thủy nhập điền ở Vĩnh-yên đã đến ngày thành công

Việc dẫn-thủy nhập điền ở Vĩnh-yên khởi công đã mấy năm nay, đến ngày 24 Février này sẽ làm lễ khánh-thành. Đó thực là một điều đáng mừng cho nghề nông nước ta vậy.

Ở nghề nông xưa nay vẫn là một nghề căn-bản của nước ta, nhân dân trong mười phần có đến tám chín phần làm ruộng. Kỹ nghệ mình đã chịu kém người, vật dụng hàng ngày phần nhiều phải ngửa vọng ở ngoại quốc, quanh đi quẩn lại chỉ trông vào nghề nông, mới có đồng tiền để chi dụng mọi việc. Như vậy muốn cho dân được giàu, nước được thịnh thì còn việc gì khẩn-cấp bằng việc mở mang nghề nông cho được thêm phát đạt nữa. Ruộng đất nước ta vốn sẵn phì nhiêu, mà khí-hậu cũng rất tiện cho việc cày cấy. Nhưng hiểm vì nghề nông ở xứ ta thường gặp phải hai cái ách lớn hay xảy ra : một là cái ách thủy-lạo, hai là cái ách hạn hán. Như ở Bắc-kỳ ta, tại miền ba lưu hai con sông Hồng-hà và Thái-bình, ruộng thấp nước sẵn thì hay sinh ra cái hạn thủy-lạo ; tại các nơi trung lưu, ruộng cao không sợ thủy-lạo thì lại hay sinh ra cái nạn hạn hán khô. Lịch Triều về trước vẫn hết lòng bảo hộ cho nông dân nào đào sông, nào đắp đê để tìm đường lợi thủy, thật cũng đã tốn lắm công-phu, nhưng hiểm vì xưa kia học thuật mình chưa được tiến bộ, có-khí mình không được tinh vi, nên chi công-phu bấy nay tốn đã nhiều, mà những nơi đất thấp vẫn không sao phòng được cái nạn thủy lạo, những nơi thiếu nước vẫn đành bỏ đất hoang. Kể đến khi nước Pháp đến bảo hộ nước ta, thì việc lợi thủy chánh-phủ cũng gia công trù-tính. Công việc thủy lợi của chánh-phủ trong mấy năm ta đã được trông thấy thiện quả. Này như ở vùng Kép ngày xưa là một nơi ruộng đất bỏ hoang, không sao cày cấy được, vì ở đây ruộng đất thì cao, sông ngòi thì xa, giới mưa nước trên đồi núi đổ xuống đồng ấng, nhưng khoảnh khắc lại chảy hết đi, không còn một nào ; đến lúc giới nắng thì ruộng đất lại khô khan không có nước mà tát ; vì vậy xưa kia ở đây vẫn đành bỏ hoang không sao cấy cầy được, đến nay thì cái cảnh tượng trông khác hẳn xưa, trước kia đồi khô có mọc giờ thì mầu mỡ xanh rì, trước kia người vật vãng teo, nay thì dân cư đông đúc. Ấy sự biến đổi khác thường ấy là nhờ về sự dẫn thủy nhập điền của chánh-phủ làm xong mấy năm nay vậy. Thực thế, từ ngày công việc thủy lợi ở đây thành công, thì rất tiện đường đem nước mà phân phát đi mọi nơi, thành thử những nơi ấy đất cao vốn không phải lo về cái nạn thủy lạo, nay dòng nước lại tiện lợi không phải lo về cái nạn hạn hán nữa, mà nghiễm-nhiên thành một nơi ruộng đất hai mùa, thủy hạn vô tai ; nhờ về đây mà ruộng đất trong nước được thêm biết bao là nơi cày bừa giống giọt, nhân-dân trong nước được thêm biết bao người có công ăn việc làm. Công việc dẫn thủy nhập điền ở Vĩnh-yên ngày nay thành công, sau này cũng sẽ gây được kết quả tốt tươi như ở Bắc-giang vậy.

Cứ như cái chương trình lợi thủy của Chánh phủ, ở riêng về một hạt Bắc-kỳ này cũng còn rộng rãi bao là lắm. Như việc dẫn thủy nhập điền ở trên sông Cầu sắp sửa khởi công nay mai thì chẳng những là 35 000 mẫu tây ngày nay chỉ cấy được một mùa, đến bấy giờ sẽ trở nên ruộng chiêm rẻ đều lợi mà thôi, lại còn những tàu nhỏ độ 300 tấn sẽ có thể ngược con sông Cầu vào mãi đến miền mỏ ở Thái-nguyên, và đi lại từ sông Cầu sang sông Thương rất tiện lợi.

Đó là công việc dẫn thủy nhập điền để lợi thủy trong những nơi đất cao, còn những nơi ruộng thấp nước sẵn, thì lại phải lo việc đắp đê để giữ cho chắc chắn vững bền. Như trong mấy năm vừa qua đây, thì đê điều trong các tỉnh Phủ-lý, Nam-định, Thái bình, Bắc ninh, Hưng-yên, Hải dương, Hà đông, Phúc yên, Vĩnh-yên đã đắp rộng thêm ra nhiều. Không những là đắp phụ vào chân đê cho chắc chắn, trên mặt đê cũng lại còn đổ đá cho đê thêm vững bền, và để đi lại cho được tiện lợi, thì tất việc trông nom đê điều cũng được chu đáo. như ở Bắc-ninh, Hưng-yên, Hà-đông, Phủ lý trong hai năm nay đê điều đã lát được gần hết.

Đó là công việc về hạt Bắc-kỳ, còn ở Trung-kỳ công việc thủy-lợi lại còn lớn lao hơn nhiều. Công việc hiện nay đương làm ở Thanh-hóa, khi nào thành-công thì có thể đem nước tưới cho 50 000 mẫu tây, mà các sông đào để dẫn thủy được tới 623 kilomètres, nhiều chỗ thuyền bè có thể đi lại được. Tỉnh Thanh-hóa nguyên là một tỉnh nhiều đồi núi, mà sông ngòi lại thường nông, những khi nắng ráo hay sinh ra cái nạn tiêu-khô, đến lúc hơi có mưa to thì lại dễ xảy ra cái nạn thủy-lạo, các đường vận tải lại rất khó khăn, nên dân sự thường bị khốn đốn về cái nạn cơ-cận ; sau này công việc dẫn thủy nhập điền thành công, thì chẳng những ruộng nương giống giọt rộng thêm nhiều, mà sự vận tải sản-vật nhờ đó cũng tiện hơn nữa. Hiện nay ở Trung-kỳ lại còn dự tính đặt việc dẫn-thủy ở tỉnh-ngạn sông Chu, để lấy nước tưới cho 44.000 mẫu tây ruộng đất, và ở khắp các tỉnh Phú-yên, Quảng-trị, Thừa-thiên, Quảng-nam, Quảng-ngãi, để làm cho các miền xưa nay bỏ hoang, sau này sẽ trở nên ruộng nương tốt đẹp vậy.

Ở Nam-kỳ cái nạn thủy lạo không mấy khi xảy ra, sông ngòi chằng-chịt rất nhiều, nhưng cũng không phải là không cần trù tính những công việc thủy lợi đâu. Chỉ khác một điều rằng ở Nam-kỳ công việc không hẳn giống như công việc ở Trung Bắc lưỡng kỳ. Ở Nam-kỳ cần phải đào sông lạch cho nhiều, để lợi dụng lấy cái sức nước thuỷ-triều, và sức nước sông Cửu-long, một là để đem nước dẫn tưới các nơi khô ráo, hai là để tiện đường thuyền bè đi lại. Công việc thủy lợi ở Nam-kỳ bắt đầu kể ra đã được hơn hai mươi năm nay, ruộng đất nhờ đấy mà thêm phì-nhiêu. gạo thóc nhờ đấy mà thêm dư dật, cái mối phồn thịnh lại thường của Nam-kỳ ngày nay một phần cũng là nhờ về những công việc thủy lợi ấy vậy. Hiện nay Chánh-phủ lại đương đào mấy con sông mới nữa là từ Bắc-liêu đến Quante, từ Song cai tau, đến Song cái lớn, từ Song trem, Rạch soi đến Bassac, từ Tháp mười đến Tong đốc lộc, vân vân. những sông ấy sau này chẳng những ích lợi cho sự giống giọt mà thôi, nhưng lại còn tiện lợi cho việc vận-tải nữa.

Xem những công việc thủy-lợi đào mấy con sông mới nữa là từ đã làm, hoặc đương làm, hoặc định làm ấy, thì rõ hẳn nay chánh phủ Bảo-hộ hết sức chăn hưng nghề nông cho nước ta. Nhưng những công việc ấy phí tổn rất nhiều, không phải một vài năm làm xong được. Ít lâu nay quan Thượng-thư A Sarraut có đệ trình Nghị-viện một bản dự thảo luật pháp về việc mộ thải để khai thác thuộc-địa, trong bản dự-thảo ấy, ngài cũng cho các công việc thủy-lợi một cái địa-vị rất quan-trọng, thực ngài rõ cái sự lợi hại, lòng kỳ vọng của nhân dân bản xứ vậy. Tuy [illegible] hiện ấy xuất hiện, đồng bang ta ai là người ăn-mến thời-thế, chẳng mong cho cái chương-trình ấy chóng đến ngày thực hành. Nay nhân có phái-bộ của Nghị-viện sang thăm cõi Đông-pháp ta, vừa tiện đến dự lễ khánh thành việc dẫn thủy nhập điền ở Vĩnh-yên thì chẳng những ta mừng vì công việc dẫn thủy nhập điền ở Vĩnh-yên đã thành công rất xuất hạt tỉnh Vĩnh-yên sẽ nhờ đấy mà ruộng nương điều tốt hơn rộng hơn, nhân dân được giàu hơn thịnh hơn, nhưng ta lại có thể mừng thầm rằng phái-bộ của Nghị viện mục-kích công việc dẫn thủy nhập điền ấy sẽ rõ rằng công việc thủy lợi là một việc rất cần cho cuộc kinh tế, sự sinh hoạt của một nông-quốc như nước ta, nay mai phái-bộ phản hồi quốc, sẽ sẵn lòng tán thành cho Nghị-viện ưng chuẩn bản chương trình khai thác thuộc-địa của quan A Sarraut vậy.

L. Th.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 21 Février 1923

Việc đình-công tại các mỏ bên Pháp

Quan Động-lác bộ thương-thư nói rằng việc thợ thuyền đình-công tại các mỏ than không đến 20 phần trăm. Thợ thuyền không gắng làm nữa. Trong triều sông Loire số thợ thuyền đình-công đã giảm đi nhiều. Các chủ mỏ và thợ thuyền ở Decazeville đã điều-đình với nhau về tiền công xong rồi.

Tại Tuổ dân nghị viện

Tuổ-dân nghị-viện đã bắt đầu bàn về bản dự-thảo luật pháp định tăng mấy thứ thuế lên hai phần mười.

Tại nhà Thực-nghiệp ngân-hàng

M. de Celles sung chức ủy-viên của Chánh-phủ tại hội Quản-đốc nhà Thực-nghiệp ngân-hàng.

Nước Anh đối với việc trù-bình

Các văn-báo ở Paris có nói việc chánh đảng Tự-do liên hiệp, do M. Lloyd Georges chủ-trương, đã công kích tòa Nội-các Bonar Law tại nghị-viện nước Anh mà phải thất bại không được nghị-viện biểu đồng-tình. Báo *Le Temps* có nói : Ông Lloyd Georges xin rằng nước Anh và Jlos-ky nên vận-động với nước Pháp để cường-bách rất quân ở hạt Rhur về, nhưng nghị-viện đều phiếu không ưng là tới. M. Lloyd Georges bảo. Trong việc đầu phiếu ấy số phiếu không ưng là 305, mà số ưng thuận chỉ có 95 cái mà thôi. M. Lloyd Georges thất bại như thế, chẳng những đáng mừng cho nước Pháp, mà lại đáng mừng cả cho nước Anh nữa.

Việc trù-bình tại nước Đức

Theo như việc hai chánh-phủ Pháp Anh điều-đình với nhau, thì tỉnh Pháp đóng ở đâu đăng lấy miền thuộc về quyền nước Anh. Đường túi ấn cắp cái ví tiền ấy, vờ xem đá bóng để che mắt. Khi bọn ăn cắp lấy được cái ví tiền đem ra chỗ vắng đếm thì thấy có 2.370 đồng bạc giấy rồi chia nhau. Sau người đội Tây thấy mất ví tiền đi trình thì sở Mật-thám đó xét mãi mới bắt được bọn ăn cắp ấy cùng 18 tên Hoàng-văn-Nguyên (tức là bố tên Y), Đào-văn-Huân và Đào-văn-Tích (là người

Hội Y-học hàn-lâm muốn tìm cách trừ cái nạn ô-tô

Cái nạn ô-tô ở Pháp mỗi ngày xảy ra một nhiều, mà phần nhiều là bởi bọn sốp pho vận máy bất cẩn, hoặc trong thân thể có tật mà sinh ra. nên hội Y-học Hàn lâm có cử một tiểu ban để kê-cứu về cái vấn đề ấy. Cứ như ý-kiến tiểu ban ấy, thì muốn kén chọn lấy người sốp-pho cho được chắc chắn, thì trước phải làm được như sau này mới chọn được người sốp-pho chắc chắn :

1° Người sốp-pho ít ra cũng phải hơn hai mươi tuổi, không được trái lệ ấy bao giờ.

2° Những người có bệnh điên rồ, có bệnh đau tim, bệnh đau đồng màn, bệnh đau thần-kinh, mất kém, tai kém, không có thể phát giấy cầm máy được.

3° Những người tàn tật, có dáng cơ khí gì có thể cầm máy được chắc chắn, thì mới được giấy phép cầm máy.

4° Giấy phép chỉ được một hạn là hai năm mà thôi, hạn lại phải xét lại, một hạn là ba năm mà thôi.

5° Người vận máy bị bắt được quả tang say rượu một lần, hay là hai lần, thì liền mất giấy phép ngay.

6° Mỗi khi xảy ra một việc rủi ro, mà xét ra lỗi tại người cầm máy thì người cầm máy lại phải khám bệnh lại một lần nữa.

Hội Y-học tiến-hành đồng thanh ưng chuẩn bản tờ trình của ông giáo-sư ấy.

Bài ca Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ thi cuộc thi bài ca Âu-trí-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc điểm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần hơn kém trên dưới chi cả, mà còn rọc phách giấu tên, chỉ đánh số thứ-tự mà thôi.

LXXI

Văn-minh dương buổi phong-trần,
Trên đường thể-lợi như diên bỗng cao.
Ơn trên mưa-móc rồi rào,
Tưới ra đã khắp thấm vào tự nhiên.
Âu-trí-viên, Âu trí viên,
Vẫn-đề giáo-dục rõ tiền giống nhà.
Nhi-đồng là lũ chồng ta,
Tấm thân liệu thể quốc-gia quan-hoài.
Nảy lo bạn đức nhân-tài,
Anh em ta phải gắng mài lẽ-phương.
Vậy-a ra giữ đạo thông-thường,
Mà muôn tri-dục mở đường sáng khôn.
Nết-na in chết hòm-hòm,
Mà gây được đạo bảo-hiểm lòng nhân.
Thể-thao luyện tập dần dần,
Gân-xương để mạnh tinh-thần lại hơn
Tuổi hoa ngày một lớn lên,
Đức-văn ngày một tiến lên hoàn-toàn.
Dễ thay mầm nẩn tre non,
Dễ quen để biết trẻ con thêm càng.
Minh ta tài đức vẻ-vang,
Nước ta cường-thịnh nghênh-ngang bán-cầu.
Kìa gương hăng-hái Âu-châu.

LXXII

. . . . . .
. . . . . .
Khó hèn giá trẻ giàu sang,
Cũng là tông tích Hồng-bàng sinh ra.
Tuy rằng mảnh loãng thể mà,
Còn non còn nước còn là tinh thần.
Người vàng của nặng đồng tiền,
Biết bao hễ ái ngoại ăn vườn này.

VĂN UYỂN

Xuân dạ cảm hoài

(Từ khác)

Gió lay ngọn liễu,
Sương trắng chân canh tranh.
Lơ lửng vừng gió ngọc,
Le lói ngọn đèn xanh ;
Người buồn bã,
Cảnh vắng tanh.
Ngẫm ngang trăm mối tơ vương vấn,
Nằm ngo ngẩn chẳng nên canh,
Xa xôi ai thấu nỗi mình chăng ai ?

Cảnh tết

Êm đềm giời đất cảnh thanh-tao,
Hương xạ thơm đưa giờ ngát ngào ;
Sáng sớm nước non coi mới nhẹ !
Tối tươi hoa cỏ thấy xinh sao !
Pháo ran nhà nọ trăng dài vẫn,
Nêu cắm làng kia ngọn thấp cao ;
Thu thuở chị em đua xống áo,
Gặp nhau e nẩm mới mấy câu chào.

Đêm qua

Đêm qua lựa gió thần thờ,
Sự đời rảng ngẫm càng ngơ ngẩn lòng ;
Trông cảnh rộn rực điểm thông,
Trông bao nhiêu tiếng lệ giòng bấy nhiêu.

. . .

Đêm qua hãy đứng lệ ngỡ,
Gẩm ba ngày ấy sách mở rõ, tại ngang :
Xiết bao tiết [illegible] chuyển nay.

. . .

Đêm qua ngượt gác hè tây.
Hắt hiu ngọn gió thổi-lay ngoài mành ;
Nỗi riêng lẫ-lắng nhớ-nhung tôn,
Biết ai sẻ mối chung tình cùng ai ?

Vui cảnh xuân

(Mẫu)

Gió hòa hòn hở ngoài rèm,
Cảnh mai thêm thướt bóng đào nở nang.
Tuyết sương mau để xuân sang,
Vui xuân ta vịnh xếp hàng cho xuân.

(Nói)

Đông qua xuân tới.
Khắp bốn phương phơi phới hạt mưa ân,
Sịch chân giới Thanh đã xe ra,
Mai hương nhị gió thoảng đưa thơm nức.
Giang-sơn vạn lý đổi tân nhan,
Dạng đông tây rừng rực bóng chiều quang.
Đàn oanh yến riu ran bên mái hạt,
Cảnh xuân khéo trăm chiều bát ngát,
Tấm lòng thơ khôn xiết nỗi vui xuân ;
Biết tỉnh chăng hỡi đông-quân !

Gia-viễn, Ph. nh. Ng day-Tiến.

Xuân thủ đàm ân

M. Trần như-Bảo, tổng sự tại sở báo *Courrier d'Haiphong* quán làng Nhị-khê (Sơn-tây), tổng Cổ-hiền, huyện Thượng-phúc, phủ Thường-tín (Hà-đông), được thưởng hàn-lâm-viện đồi chiếu (9.2).

M. Ng-duy-Hiền, thợ giêng răng và MM Ng-trọng-Tiệp, Nguyễn-v-Toàn, Phan-văn-Nhuận, Ng-đình-Bính, Mạc-trọng-Quyền, Ng-v-Vượng, Ng-v-Ty, Hoàng v-Ty, Ng-bửu-Lân, Ng-văn-Ba tức Lê văn-Quế, Ng bá-Chương tức Thiệp, Lê văn-Nhuận, Nguyễn-v-Hai, Trương-v-Thinh, Ng-v-Tư tức Tâm, Ng-v Ba tức Khuê, Lê-văn-Hoan, đều mông thưởng từng cửa phẩm văn giai (9.2).

MM. Ng-xuân-Vinh, mécanicien chef à l'imprimerie Tonkinoise, quán làng Hoàng-mai, tổng Hoàng-mai, huyện Hoàng-long (Hà-đông) ; Lê-ti-Huyến, chef d'équipe de composition de caractères chinois à l'imprimerie Tonkinoise, quán làng Ngọc-bộ, tổng Đa-huyện, huyện Văn-giang (Bắc-ninh) đều mông thưởng hàng cửa phẩm bá hộ (9.2).

Khánh-thành đường Nam-quan đi Long-châu

Mấy tỉnh Trung-boa giáp giới với Bắc-kỳ ta, trước kia bị nhộn nhạo mãi đến nay mới khỏi lo sợ và làm ăn được bình thường, ấy cũng là nhờ ở

Bảo-tồn Không-học

Dịch sách Luận-ngữ

Loại thứ XIV

Luận người

(Tiếp theo)

425. Tử vấn Công-thục-Vân-tử tr

nước chư hầu, không phải dùng binh xa giết hại người nào cả, bởi nhờ có sức Quân-Trọng giúp nên : thế là Quân-Trọng có ơn huệ cứu người, nhân còn ai bằng, nhân còn ai bằng.

429. Tử-Công viết : Quản-Trọng phi nhân dã dư, Hoàn-công sát công-tử Cù, bất năng tử, hựu tướng chi. Tử viết: Quản-Trọng tướng Hoàn-công, bá

Văn tự de Feyssal, quan cố-vấn Guiselin, quan Đốc-học Mus, trường Cao-đẳng sư-phạm, quan Đốc-học Hiérolitz trường Kỹ-nghệ, các quan cai trị Le Prévost, Valette, Marty, Dougnet phó Toàn-quyền, quan Giám đốc chính-trị Poulin, quan cai trị Monnan phó Thống-sứ M. Monet, quản-đốc hội V. N. T. N., ông hội-sư Berthelot, các quan văn võ đông lắm

Thăng chức. — MM. Đỗ-như-Hoàng, Trần-đình-Can, Dương-Chu, Lê-đoàn-Trương, đều được thăng trợ giáo thực-thụ bậc tám.

Di trường. — Trường Sơ-đẳng Mục-xá, huyện Tứ-kỳ (Hải dương), trước ở làng Nhu-thủ, nay di sang làng An-phong.

Trường Sơ-đẳng Lương-tài, huyện Văn-lâm (Hưng-yên), trước ở làng

Trung-hoa sốt, song giao hiếu với Trung-hoa cũng là có lợi, nhất là về việc thông thương của Bắc kỳ với Trung hoa miền Nam.

Bởi vậy thầy quan Đô-đốc Lục-vinh Đình đồng ý với quan Lãnh-sự Pháp là M. Cadet mở một con đường dài 70 kilomètres từ Long-châu đến Nam-quan đi ô-tô được mà ta rất lấy làm mừng.

Xưa nay tỉnh Quảng-tây mua bán gì là phải qua hải-cảng Quảng-đông và Hương-cảng hết, mà lối đi thì chỉ có một con sông Tây-giang thôi vừa dài vừa khó đi, lại nguy hiểm nữa, là vì giặc ở miền ấy không bao giờ hết được.

Nay lập con đường mới này thì các nhà thương-mại Trung-hoa nhất là những người ở Long-châu có thể thân hành buôn tay ... hơn mà tải hàng hóa theo đường xe-lửa từ Haiphong đến Lạng sơn được. Muốn cho được tiện việc buôn bán ấy thì nha Thương-chính Đông-pháp đã cho phép nộp thuế ngay ở Đồng-đăng.

Nay quan Đô-đốc Lục-vinh-Đình muốn tỏ ơn lại và muốn cho việc khánh-thành con đường này được thêm trọng thể thì ngài có mời chính-phủ Đại-pháp đến dự cái lễ khánh-thành ấy.

Bởi vậy mà hôm mồng 2 và mồng 3 tết vừa rồi, quan chánh sở Kinh tế Lochard, đại-biểu quan Toàn-quyền, quan Giám-đốc chính trị Poulin đại-biểu quan Thống-sứ. M Cottrel đại-biểu quan Chánh tòa chính-trị và MM. Aviat, Lebouncece đại-biểu phòng Thương-mại Hanoi có lên dự lễ khánh-thành ấy.

Hôm ấy nhân ngày tết nguyên-đán, Chính-phủ Long châu và phòng Thương-mại Trung-hoa cùng các quan văn võ có nghênh tiếp các phái-viên của Đại-pháp một cách rất long trọng và rất thân-ái.

Quan Đô-đốc có đọc một bài diễn văn tỏ ý mừng rằng Long-châu và Đông-pháp hai bên vẫn giao hiếu với nhau một cách thân mật, rồi quan Lãnh-sự Cadet cũng đọc một bài nói về sự ích lợi của việc thương-mại sau này nhờ về con đường mới này thế nào.

M. Lochard cũng nói mấy lời cảm ơn quan Đô-đốc về sự khoản đãi trân trọng ấy và chúc quan Đô-đốc trường thọ và vạn phúc.

Sau hết, M. Aviat có nói vắn tắt về cách thức các nhà thương-mại ở Bắc-kỳ và ở Quảng-tây nên khảo sát về tài-sản và sự cần dùng của đôi bên thế nào cho được tiện lợi.

Các phái-viên Đại-pháp khi ở Long-châu trở về rất lấy làm đẹp ý về cái thịnh-tình của Chính-phủ Long-châu. Con đường Long-châu đi Nam-quan ngày xưa phải mấy ngày mà nay các ngài đi không đầy 3 giờ đồng-hồ.

nhiên hậu thủ, nhân bất yếm kỳ thủ. Tử viết : Kỳ nhiên khởi kỳ nhiên hồ.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Hiến-vấn tờ 14).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử hỏi người Công-minh-Giả rằng : Người ta nói ông Công-thúc-Văn-tử không nói, không cười, không lấy bao giờ, có thật thế hay không ? Người Công-minh-Giả thưa rằng : Người bảo thế là nhầm vậy, Thầy tôi lúc nên nói thì mới nói, người ta nghe nói phải mà không chán, nhân vui thì mới cười, người ta thấy cười vui mà không chán, nghĩa đáng lấy mới lấy người ta thấy lấy hợp nghĩa mà không chán. Đức Khổng-tử nói : Nói thế không biết có chắc thật thế không.

426. Tử viết : Tang-vũ-Trọng dĩ Phòng cầu vi hậu ư Lỗ, tuy viết bất yêu quân, ngô bất tín dã.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Hiến-vấn tờ 15).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói. Người Tang-vũ-Trọng chiếm giữ lấy ấp Phòng mà cầu xin lập hậu-tự ở nước Lỗ (Tang-vũ-Trọng làm đại-phu nước Lỗ thực ấp ở ấp Phòng, sau phải tội, mới chiếm giữ ấp Phòng mà xin lập hậu tự, không thì làm phản), dẫu bảo rằng không có ý hiếp vua, ta không tin vậy.

427 Tử viết : Tấn Văn-công quyệt nhi bất chính, Tề Hoàn-công chính nhi bất quyệt.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Hiến-vấn tờ 15).

DỊCH NGHĨA — Đức Khổng-tử nói: Vua Văn-công nước Tấn, vua Hoàn-công nước Tề đều là bá chủ, có công chống di-địch, tôn thiên-tử : nhưng xét tâm-sự thì vua Văn-công quỉ-quyệt mà không chính đại, vua Hoàn-công chính-đại mà không quỉ-quyệt.

428. Tử-Lộ viết : Hoàn-công sát công-tử Củ, Thiệu-Hốt tử chi, Quản-Trọng bất tử, viết vị nhân hồ ? Tử viết : Hoàn-công cửu hợp chư hầu, bất dĩ binh xa, Quản-Trọng chi lực dã, như kỳ nhân, như kỳ nhân.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Hiến-vấn tờ 15).

DỊCH NGHĨA — Ông Tử-Lộ hỏi rằng : Vua Hoàn-công nước Tề giết em là công-tử Củ mà tranh ngôi vua ; Thiệu-Hốt, Quản-Trọng đều là bề-tôi công-tử Củ ; lúc ấy Thiệu-Hốt chết theo công-tử Củ mà Quản-Trọng không chết theo; như vậy Quản-Trọng chưa được là người nhân, phải không ? Đức Khổng tử đáp rằng : Vua Hoàn-công cửu hợp được cả các

(Xem trong bộ Tứ-thư chính-văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Hiến-vấn tờ 15).

DỊCH NGHĨA. — Ông Tử-Cống hỏi rằng : Quản-Trọng không được là người nhân phải không ? Vua Hoàn-công giết công-tử Củ ; Quản-Trọng là bề tôi công-tử Củ, đã không hay tuẫn-tử, lại làm tướng giúp vua Hoàn-công. Đức Khổng-tử đáp rằng. Quản-Trọng giúp vua Hoàn-công làm bá cả các nước hầu, một lần chính-đính thiên-hạ lại, dân đến bây giờ còn được chịu ơn, khỏi phải theo thói di-địch : nếu không có Quản-Trọng thì ta hẳn phải kết tóc khép tràng áo bên tả như thói di-địch rồi. Người thế há phải như kẻ thất-phu thất-phụ làm sự tiểu-tín, tự thắt cổ chết ở nơi ngòi lạch mà không ai biết đến đâu.

430. Công-thúc Văn-tử chi thần đại phu Soạn dữ Văn-tử đồng thăng chư công. Tử văn chi viết : Khả dĩ vi văn hĩ.

(Xem trong bộ Tứ-thư chính văn chữ nho quyển Hạ-luận về thiên Hiến-vấn tờ 15).

DỊCH NGHĨA — Ông Công-thúc-Văn-tử tiến người gia-thần mình là đại-phu tên Soạn cùng với Văn-tử cùng lên ở chốn công-triều. Đức Khổng-tử nghe mà khen rằng : Ông Văn-tử biết tiến người hiền, đặt tên thụy là văn cũng đáng vậy.

(Còn nữa) D. B. I.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 22 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 3 f. 90

Tin tàu — Tàu *Porthos* khởi hành ở Saigon đi Haiphong và Trung hoa, ngày 24 Février 1923, hồi 6 giờ sáng.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 2* *Février 1923* 3 %. 58.85 — 5 %. 1915 19 6 74 70 — 4 % 1918 61 85 — 5 %. 1920 88 80. — 6 %. 1920 87 65.

Các phái-viên của Nghị-viện tại Hà-thành — Chiều hôm qua hồi 5 giờ, hội Khai-trí tiến-đức có đặt tiệc trà mừng các phái-viên của Nghị-viện Đại-pháp đi công cán tại Đông-pháp. Nhà công quán trần thiết lịch-sự như những khi tiếp đãi các vị thượng khách xưa nay. Trước giờ các ngài đến thì các viên hội cùng các quí quan có giấy mời đã đến đông lắm.

Xin kể những vị đã nhớ được là quan Thống-sứ Monguillot, quan Thống soái Blondlat cùng các quan nguyên soái ở Hanoi, quan chánh sở Tài-chính Desleux quan nguyên Khâm sứ Tissot, quan Tư-pháp viện tổng trưởng Habert, quan Thanh-tra sở quan yên vị thì quan Thiếu Hoàng-trọng Phu là hội trưởng đọc một bài diễn văn chữ Pháp chúc mừng các ngài đã chiếu cố đến thăm hội. Ông nghị viên Maître thay mặt phái bộ cám ơn hội Khai-trí đã nghênh tiếp phái-bộ một cách trân trọng như vậy.

Rồi các ngài xơi nước chè, bánh ngọt và đàm đạo hồi lâu, mãi quá 6 giờ mới ra về.

Tối hôm qua, các phái viên dự tiệc ở phủ Thống sứ. Sáng hôm nay các ngài lên Sơn-tây thăm đồn-điền Borel và chiều thì thăm trường Cao-đẳng và trường Bác-cổ. Tối hôm nay hồi 7 giờ các ngài dự tiệc tại nhà khách sạn Métropole của Hội-đồng thành-phố, và các nhà công-thương Tây Nam ở Hanoi thết.

Ông Nghị-viên Perreau - Pradier trước định vài hôm nữa xuống tàu *Angers* về Pháp thì nay lại chưa đi vội. Ngài đợi tàu *Porthos* cùng sang Nhật với ông nghị viên Maître một thể. Còn ông nghị-viên Valude thì định đi đường bộ về Nam-kỳ và Cao-mên rồi sang Xiêm-la.

HOTEL DES COLONIES

HANOI

Chỗ nhà số 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các quí-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-tịch hay ngồi chung ở đàng nhà cũ này cũng thế.

Người làm trong Hôtel hiện nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này:

Có rượu. . . 1$20

Không — 0.90

3631

Tòa án Trừng trị. — Sáng hôm qua tòa án Trừng-trị đã thiết một phiên riêng để xử việc M. Dandolo là chủ nhiệm báo *Avenir du Tonkin* đánh M. Clémenti là chủ nhiệm báo *Argus* bị thương ở mắt. Việc này trước tòa đã xét rồi và bản báo cũng đã nói đến rồi, tưởng không phải thuật lại nữa. Phiên hôm qua thì tòa chỉ còn nghe lời tố cáo của quan biện-lý và lời cãi của luật sư đôi bên mà thôi. Luật-sư của M. Clémenti đòi số tiền bồi thường là 60.351 p.71. Tòa hoãn đến phiên sau mới nghị án.

∴

Vì thứ hai hay còn là ngày tế, nên phiên tòa án Trừng-trị Annam hoãn đến hôm nay. Sáng hôm nay xử những việc này :

Việc ăn cắp 2 370 đồng — Hôm 10 Décembre 1922, tên Ng-văn-Hanh, Hà-quang-Tảo và Hoàng-văn-Y là bọn ăn cắp đến khu đất đá bóng ở đường Cột-cờ thấy một người đội Tây đứng xem, trong túi có ví tiền. Lũ ấy lập mưu cho một thằng bé con tên là Ng-văn-Cu tức Cu-con đến lần tháng tù.

Mua xe đạp ăn cắp. — Tên Trần-tấn-Đài cho thuê và chữa xe đạp bị thưa về việc mua một cái xe đạp của sở Mật-thám mất cắp. Hỏi thì tên ấy khai rằng mua của một người lính khố đỏ tên là Lộc, hiện có văn-tự. Sở binh xét bắt tên lính ấy ra thì tên ấy nhận phải mặt, song số lính thì không phải. Nên tòa hoãn việc này lại để xét tự dạng người lính ấy xem có đúng như bức văn tự bán xe đạp ấy không.

Trưng phân không có giấy phép. — Một công-ty đổi thùng thưa Ng.-văn Mẫn tức Gán mở hiệu đổi thùng tranh quyền lợi không có giấy phép. Nay thấy Hoàng-văn-Mẫn ra đứng nhận nên tòa hoãn việc này lại để xét căn cước.

Tòa còn xử nhiều việc nữa song toàn những việc tầm thường cả.

LẠI VỀ PHỐ CŨ

Bản-hiệu vì sự tu tạo nên tạm trú tại số nhà 17, phố hàng Giấy. Nay việc công-tác đã thành, từ 1er Février này, bản-hiệu lại thuyên về ở phố Cầu-gỗ Rue du Pont en Bois) số 8 và 88.

Các quý-khách có phiếu Quốc-trái muốn bán hay là có thư tín giao tiếp với Bản-hiệu xin cứ viết về đấy kẻo lầm.

ĐÔNG-KHÊ, LÊ-ĐÌNH CẢNH

86, 88, Rue du Pont en Bois, Hanoi

Cẩn-bạch

Cuộc đua xe đạp. — Chiều chủ nhật trước, tuy trời nắng thế, mà hội xe đạp cũng mở cuộc đua xe người đến thi và người đến xem cũng đông lắm. Thế mới biết những cuộc thể thao thanh nhã như thi xe thi ngựa, người ta bao giờ cũng thích. Trong các vị đến xem thì có quan Thống-soái Blondlat và quí phu-nhân, quan chánh binh-lương Willoté, quan đại tá Verdier và quí phu-nhân, M. Laurent phó Toàn-quyền và các lệnh-ái, quan thiếu tá Erhard và quí phu-nhân, quan đại úy de Cuverville và quí phu-nhân, vân vân.

Có mấy người đã tình nguyện thi mà lại không đến, cho nên cái chương trình lại phải đổi lại ít nhiều. Tuy vậy mà cuộc đua xe bữa ấy và cuộc chạy thi chân cũng vui vẻ lắm.

Vì chủ nhật 25 Février và 4 Mars này có cuộc đua ngựa, cho nên cuộc đua xe đạp lại đến chủ nhật 11 Mars hồi 15 giờ mới mở.

Kính đáp các ngài mua sách luật mới. Nhiều ngài đọc báo viết thư hỏi mua bộ luật mới của quan phó Binh-lương A. DEJEAN DE LA BÂTIE bằng chữ Quốc-ngữ hay là chữ Hán, vậy bản-quán đáp chung để các ngài rõ rằng : bộ luật mới này toàn bằng chữ Pháp cả, không có chữ Quốc-ngữ hay là chữ Hán.

N. Th. N. sẽ đi chơi xem trường Bách nghệ Hanoi Xin mời tất cả các quí vị hội viên lại dự cuộc hôm ấy. Có quan Đốc trường Bách-nghệ là M. Hiérholz có lòng tốt sửa soạn thư tự trước cho tử-tế, sẽ bảo người vận các thứ máy và giảng dẫn cho học-sinh xem.

Sáng hôm ấy đúng 8 giờ 3 khắc thì họp nhau ở Hội-quán, hay là đúng 9 giờ, đợi nhau tại trường Bách-nghệ ở đường Jauréguiberry.

Đến tối 7 giờ rưỡi ở Hội-quán có buổi họp chuyện, nói về « Cái ý muốn » — Ông Giosng là học sinh sẽ ra khai-giảng ; rồi mỗi người cứ tự-do mà bàn luận tiếp theo.

H. V. N. Th. N. lai cảo

Lại quân chụp ảnh trộm. — Hôm qua hồi hơn một giờ trưa, khi tôi ra bờ Hồ để đáp xe điện về Cầu-giấy, tất tả sợ nhỡ xe, tay ẵm con, chân bước rảo, trong khi vô ý bất ngờ ấy thì ở trên đầu xe có một chàng công-tử bột kia, cùng với hai chàng nữa đứng sau, giơ máy ảnh lên tận mặt mà bấm trộm. Em giai tôi đi sau trông thấy chàng giơ máy ảnh, tất tả chạy lại thì nó đã bấm rồi, chúng tôi mắng thậm tệ, bao nhiêu người trên xe đều trông vào mặt mà nó vẫn cứ trơ mặt ra, không biết chi là sỉ nhục.

Mme H. lai cảo

Ngạch Y-tế. — M. Hoàng-gia-Hội thầy thuốc thì sai hạng nhì, được thêm hạn nghỉ một tháng, lĩnh nửa lương.

Ngạch thư ký. — M. Nguyễn-thụy-Nhu, thư ký thông ngôn ngạch Y-tế Hanoi, đã tòng sự 20 năm, được thưởng tùng cửu phẩm văn giai (9.2).

M. Phạm-v Sâm, thư ký tại tòa Sứ Bắc-giang, được phép nghỉ 20 ngày.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Mông bổ. — M Đỗ-đức-Ngọc trợ giáo tập sự, nay bổ vào trường Bảo-hộ Hanoi.

M Đỗ-văn-Đại, mông bổ trợ giáo tập sự và bổ đi trường Sơ-đẳng Yên-lãng, huyện Đông-triều (Hải-dương).

Tháng cờ bạc. — M. Nguyễn-văn-Chương, bán rượu ở đường Huế số 42 trình rằng người làm công là Đào-văn-Hai lấy mất 531 đồng bạc trốn đi mất.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

NỮ-TRINH-THÁM

THUẦN-PHONG dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tinh mật cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đủ biết cái tài thám án tri tích tinh, bọn quần thoa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào vốn chia tinh-anh trời đất ; đừng nghĩ lòng lan tính huệ không bằng đảm lược nam-nhi.

Lão-Tam ấy chính là tên Phạm-vi-Sinh vừa bị giết đó. Thế nhưng vì giá cả không hợp, nên Lão-Tam mới đem bụng thù mày, mày thế có phải kéo cánh với Bốc-lão-Lang, để chống cự lại, vì mày nhờ Bốc-lão-Lang việc ấy, mà lại phải hứa bán con gái cho ấy, nhưng hai người con gái không bằng lòng nên đến nỗi thắt cổ. Lại vì có hai con mày chết mà Lão-Lang đến giết Lão-Tam, nhưng chẳng những vì thế đâu ! hai đứa cùng nhau vốn có thâm thù, mày lợi dụng được cái thù của chúng mà thôi đó. Ấy ! Tên Chu-ẩn-Thám này chính là Bốc lão-Lang.

Thân phụ tôi nói đến đấy, Phi-Bảo dập đầu mà kêu rằng :

Xin cụ lớn rộng ơn cho chúng con được phận nhờ, chúng con biết tội đã nhiều, thực không dám chối.

Thân-phụ tôi gật đầu mà nói : Nhưng còn cái mày chưa biết, ta hỏi hộ cho mày.. Liền sai người đem Hữu-Tài ở lao ra hỏi.

Nàng Vi-Viên nói đến đấy, chúng tôi ăn đã xong bữa, ai nấy đều đứng dậy rửa mặt. Đồng-hồ đã chín giờ năm mươi ba.

Nàng Vi-Viên lững thững đi rong, đốt thuốc lá hút. Xong lại kể rằng :

Mễ-hữu-Tài đã đến. Thân-phụ tôi liền bảo Phi-Bảo rằng :

Mày ăn cắp đồ ở xưởng gỗ Gia-công mà ai ngờ có kẻ lại ăn cắp lại cái đồ vật ấy. Để ta hỏi cho.

Phi-Bảo cùng Lão-Lang, đều ngây người ra như kẻ đã mất trí khôn, nha-lệ đứng bên, ai cũng có lòng sợ hãi.

Thân-phụ tôi bèn nói :

Hữu-Tài, mày nói cho thật, mày với hai người con gái Phi-Bảo thế nào, nói man, chứng cớ đã ở đây cả. Hữu-Tài sợ hãi kêu oan, xin thân-phụ tôi siêu tuyết cho, chớ nhất định không nhận. Thân-phụ tôi liền đem chuyện bắt được Bốc-lão-Lang cùng Ngô-phi-Bảo, nói cho nghe, và dục phải man khai cho thực Mễ Hữu-Tài nghe nói, tái mặt xanh xám, một lúc đỡ sợ, liền cúi đầu mà kêu rằng: Xin cụ lớn siêu-tuyết cho chúng con, chúng con là tôi con cụ lớn, cái tội ấy thực tự mẹ chúng con gây nên, chứ chúng con không làm gì nên tội.

Thân phụ tôi nghe đến đấy, lấy làm lạ, liền dục rằng :

Tội mẹ mày thế nào ? Hữu-Tài dập mà kêu rằng :

Mẹ chúng con làm nên tội, chúng con thương mẹ nên chưa dám nói ra, nhưng nay thì chúng con không nói cũng không được, vậy xin cụ lớn xét cho chúng con được phận nhờ. Nguyên hai người con gái Phi-Bảo nguyên cũng là Phi-bảo mua con nhà nghèo mà nuôi, hai người dần nhớn cũng tự biệt phận mình mẹ gà con vịt. Vì rằng nghe người ta nói chuyện Phi-Bảo trước vẫn làm nghề buôn người, cũng xem ý vợ chồng Phi-Bảo đãi mình, nên nghĩ ra tự biết. Hai người khổ mặt giống nhau, nên vẫn tin nhau là hai chị em ruột, mà vì vận nhà khổ sở, nên đã bán cho Phi-Bảo để lấy tiền. Hai người ấy thường đi lại với mẹ chúng con, mẹ chúng con coi như con đẻ, nhà chúng con nghèo khổ, mẹ già cũng có lòng tham, nhân có một bà lão ở Sơn-đông Lưu-tỷ sang đây, trọ ở một chiếc nhà con trong phố Cột-cờ, ngày ngày đi làm mướn, mẹ chúng con lợi-kỷ việc ấy có thể đánh lừa hai người con gái mà lấy được tiền, liền thông mưu với bà lão kia, để nhận lại người con gái làm con, mà dỗ dành để lấy của. Dưới cánh tay trái A-Trang có hai mụn đồi ruồi nhỏ, mẹ tôi thường trông thấy, nhân đem bảo bà lão ấy, để nhận cho có chứng-cớ, và cho hai người con gái khỏi ngờ. Một hôm hai người con gái đến chơi nhà, mẹ chúng con liền sẽ bảo rằng : Cha mẹ các con nay vì đói khát đến làm mướn ở vùng này, mẹ các con thì muốn vào chơi với con, nhưng cha các con thì không muốn lôi thôi làm bận đến Phi-Bảo, vậy các con có muốn gặp mặt mẹ, xin cứ đến đây rồi ta sẽ gọi mẹ các con đến chơi. Nhân thế mà hai người con gái nhận bà lão kia là mẹ. Một hôm lấy một cái trâm vàng, một đôi vành cánh và một bộ xuân thu của vợ Phi Bảo để đưa cho mẹ. Ba cái ấy nguyên cũng là của Phi Bảo ăn cắp ở xưởng gỗ Gia-công, nên hai người mới lấy, chớ nếu không phải của phi nghĩa như thế, thì dù thế nào nữa, hai người tính-tình cao-thượng, quyết không bao giờ lại chịu lấy mà cho mẹ nào ! Ba cái ấy mẹ chúng con chỉ đưa cho bà lão một mà lấy hai, đôi vành cánh trước kia mẹ con đã đem bán lấy tiền, còn một cái tức là cái trâm mà cụ lớn bắt được vậy. Sau mẹ chúng con lại thông mưu với bà lão, mua hai tấm vải xanh, rồi gọi hai người con gái đến, người mẹ (tức là bà lão) liền bảo hai người rằng : Hai tấm vải này là của mẹ dệt lấy, lâu nay vẫn cất kỹ, cha chúng con cũng không biết, nên nay mẹ đem cho hai con, các con trông thấy vải này, cũng như trông thấy mặt mẹ ; nói xong nhân sùi sụt khóc, hai người cũng nức nở ôm lấy mẹ, chúng con đứng bên lúc đó cũng động lòng thương. Trước kia chúng con đã can mẹ con điều ấy, sau thấy mẹ gắt, chúng con phải thôi. Cái kế cho vải ấy, là mẹ chúng con sợ rằng hai người con gái biết rằng mắc lừa, nên làm ra thế, để cho hai người tin là mẹ thực, nên mới ân-cần như thế với con. Sau hai người lại đem số tiền riêng là hai đồng bạc, để gửi mẹ chúng con đưa cho mẹ, mẹ chúng con cũng lấy mất, chớ không đưa cho người kia. Ai ngờ vì chút lợi con con mà chúng con bây giờ đến phải tù tội. Mấy hôm sau, bà lão ấy chết, hai người con gái biết tin, thương thương than khóc, mấy hôm sau thì thắt cổ, ý chừng thương mẹ mà đến thế chăng ?

Tội nghiệp cho hai người ! Chúng con thật không ngờ cái mẹo lừa của mẹ chúng con mà đến sinh ra án mạng !

Chúng tôi nghe đến đấy, đều ngơ ngác lấy làm lạ, nghĩ thật là một cái án khó xét quá chừng, án tình như thế không trách Tuệ-Châu đoán nhầm là phải.

Nàng Vi-Viên liền thổi bay tàn-thuốc trên bót, lại lấy điếu khác hút mà nói rằng :

Bây giờ thân-phụ tôi lại hỏi Phi-Bảo. Phi-Bảo liền cúi đầu van lạy mà kêu rằng :

Chúng con xin thú, hai đứa ấy thật không phải con đẻ của chúng con, chúng nó sở dĩ chết, thực cũng vì con mà đến thế. Trước Ngưu-lão-Tam tự Sơn-đông đến, cũng là chỗ bạn-cũ với chúng con, chúng con liền cùng tên ấy kết đảng đi ăn cắp, lại làm nghề nghiệp ngày xưa, Ngưu-lão-Tam muốn mua con A-Trang, hôm con dẫn đến xem người, Lão-Tam vì quá say có nắm chặt cổ tay nó...

[illegible]

Ai có giấy quốc-trái bất cứ năm nào, hay giấy trái-phiếu riêng của các hội Công-thương mà nay muốn bán thì xin đem lại hiệu Đức-long, ở số 90, phố Mã-mây, Hanoi, châm-chước theo thời-giá, mua bán phải chăng.

Quí-khách ai có thứ hàng gì ở không có chỗ bán, xin mời đến

— Chiều hôm nay ông giáo Thịnh cùng với con trai vào nhà thương thăm một người đau, bị kẻ cắp tháo ngay mất cái khánh vàng của con. Đứa kẻ cắp đã bắt được giải vào Cẩm ngay.

CÓ ĐẤT MUỐN BÁN

đến hai ông bà quan phủ Trần-văn Bảo là người tôi cố-cựu, đã ban thưởng bội-tinh quí báu, lại chẳng nệ đến tận nhà, mà chính tay ngài đeo bội-tinh cho bà, thật là một điều vinh hạnh ít có. — Rồi ông lại tạ ơn cụ lớn Hồ đã đoái tưởng đến lời thỉnh cầu của ông mà thân đến tiếp đãi quan Toàn-quyền, vì trong gia-

tấp nập đưa linh cữu ông vào tại nhà thờ chánh ở Phú-Cam, ở đó làm lễ cầu nguyện một đêm, rồi qua đến sáng hôm sau mới an táng nơi Thánh mộ.

Từ đó bà cụ phủ một mình bơ vơ trong cõi đất khách quê người với một đàn con dại, tình cảnh rất nên thảm thê, nhưng đáng khen thay, bà

CYCLISTES!

Voulez-vous une machine Robuste Légère Elégante Garantie?

La bicyclette J. B. LOUVET,

Cuộc thi vẽ kiểu nhà Hội-quán

Hội Bắc-kỳ Công-Thương Đồng-Nghiệp (chi hội Haiphong) định treo giải vẽ kiểu nhà hội-quán.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS. Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Văn Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

không có chỗ bán, xin mời đến chấm-thước hay là viết thư đến, bảo-biện xin hết sức sở-vũ mua bán giùm cho bằng được như ý các ngài.

ĐỨC-LONG-HIỆU
cần-bạch

20.6

Người ta cần dùng nhiều thợ về coolis để làm việc tại mỏ than Đông-triều.

Hỏi tại : Đồng-lại ở Quảng-yên ; số 2, phố Francis-Garnier, Haiphong. Ở Thái-bình và Nam-định thì hỏi viên thay quyền cho bản-hội. 3538

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rao phổi, ho khan, ho-hi-vi, vân vân ; người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thứ đầu nguyên : 1$,25 một lít, 0$,50 nửa lít.
viên : 0$,90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS số 54, phố Tràng tiền, Hanoi.

Một khu đất tại bờ sông (Quai Clémenceau) ước độ 880 thước vuông, có cả xưởng bán hàng nữa.

Ai muốn mua xin hỏi tại số 8, phố hàng Bát cũ (Rue Vieilles des Tasses) Hanoi. 3539

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Phái viên của Nghị-viện Đại-pháp qua Nam-định. — Các phái-viên của Nghị viện Đại-pháp qua Nam-định chuyến xe lửa 2 giờ 51 hôm 20 Février. Chuyến xe ấy có mắc hai toa xe-lông để phái-viên ngồi.

Nhà la-ga buổi ấy tứ phía kéo có ba sắc cờ rất đẹp.

Khi xe tới thời có quan Bắc-lý Griffeuil, quan Đại-lý Croll, quan phó-sứ Crayssac, quan phó-sứ Phạm-văn-Thụy, quan Án-sát Mai-toán-Xuân cùng các quan Tây Nam ra chào các phái-viên đông lắm.

Một toán rất nhiều lính khố xanh do quan Giám-binh Valle quản đốc cũng ra sắp hà ở sân ga.

Xe tới xe đi có thổi hồi chào.

CAM-PHA

Cháy to. — Đêm hôm 30 rạng ngày mồng một Tết ở phố khách và phố cũ cháy to quá. — Trong mười lăm phút mà lửa lan ra cháy khắp hai phố — không chữa kịp. Chết mất bốn người Khách.

Đầu đuôi việc cháy như sau này : Lúc nghe thấy kêu cháy thì trông ra thấy cháy ở phố Khách — cháy mấy nhà ở trên kho — mà lúc đó thì gió đông nam thổi — những người ở phố cũ kéo nhau lên chữa thì lúc đó gió lại gió chiều, thổi đông bắc — cho nên ngọn lửa lại tại xuống mạn phố ta. Lửa bén sang sân cái quán cho đầu phố cũ thì lửa và tàn vì gió thổi mạnh cho nên cả phố cháy hết ngay một lúc. May phố Annam không thiệt hại gì đến người cả. Nhưng đồ đạc, tiền bạc, quần áo không ai kịp chạy được gì cả. Hại nhất là chà ông cai Báo mất hết, chỉ còn được cái quần áo mặc vào mình là còn mà thôi, không còn vớt vát được tí gì cả.

VIỆC KINH-ĐÔ

Phần thưởng rất xứng đáng. — Vừa mới đây, nhân dịp quan Toàn-quyền Bandoin lại Kinh, ngài có gia ân đến gắn bội-tinh « Monisaraphon » bằng vàng cho bà cụ phó Bẩu tại nhà quan thái-thường tự khanh Lê bá Cử là lệnh-tỉ của bà cụ.

Hôm ấy là 16 Janvier, trong nhà quan thái-thường trẻ-tuổi-biết rất trang-hoàng, chính giữa trước mặt thì treo một lá cờ vàng ; tứ-nam và một lá cờ tam tài Đại-pháp, hai bên đóng lỗ bộ, liễn đối và chậu hoa, còn ngoài đương thì đóng hai hàng cờ suốt tự cửa Nam-giao đến cửa Bắc-ngụ, trông rất là rực-rỡ oai-nghi.

Có cụ lớn Hiệp-tá đại học sĩ kiêm Lễ-bộ thượng-thư, sung Cơ mật viện đại-thần, là Hồ-tướng-công đại-nhân và quan phủ thừa Khiếu đại-nhân, đến nghênh-tiếp quan Toàn-quyền.

Khi xe ô-tô các ngài đến thì phường bát âm đánh thổi nhã nhạc, và pháo nổ liên thanh. Trong nhà thì bà cụ phủ và con cháu đã thanh phác tề-tựu sẵn sàng. Ông Lê-bá Cử ra rước ngoài cửa đón trước quan Toàn-quyền, cụ lớn Hồ và quan phủ thừa vào nhà.

Các ngài an tọa rồi, cụ lớn cùng quan Toàn-quyền đàm đạo một hồi lâu, nhiều lời bình luận ngợi khen công-trạng của quan phủ Bẩu và sự tiết-hạnh của bà cụ phủ. Đoạn, ngài đem cái hội-tinh « Monisaraphon » thân-hành đến đeo cho bà cụ phủ, và ngài trao cái bằng cấp cho bà cụ rồi ngài chúc mừng bà cụ được thưởng-thộ khang-ninh.

Bà cụ phủ liền kính lời cảm tạ ơn quan Toàn-quyền và ơn chánh-phủ. Quan Toàn-quyền và cụ lớn cùng nâng cốc rượu, năm banh lại chúc mừng và chúc thọ bà cụ phủ một lần nữa.

Khi ấy ông Lê-bá-Cử ra đứng thay mặt bà cụ phủ với toàn-gia cảm tạ quan Toàn-quyền đã có lòng hạ cố đến quan Toàn-quyền, vì trong gia-tộc của ông không ai dám ra tiếp đãi cho xứng đáng cái danh-vị cao trọng của ngài.

Đến đó bát âm nhã nhạc lại đánh thổi và pháo nổ vang lừng.

Quan Toàn-quyền lại cùng cụ lớn chuyện trò vui vẻ một hồi nữa rồi ngài mới đứng dậy bắt tay chào cụ lớn chào bà cụ phủ, chào quan phủ thừa, quan thái-thường, cùng mọi người trong gia quyến. Xong cuộc lễ, các quan cùng nhau từ tạ, đoạn, lên ô tô đều về. Nhã nhạc lại đánh thổi, pháo lại nổ liên thanh, đưa các ngài thượng-lộ.

Sự ban thưởng này thật là danh giá vẻ vang cho một người làm tôi trung thành và một người làm vợ có tiết hạnh, đáng để gương cho đời.

Bà cụ phủ nguyên là người ở Chợ-quán chánh thất của quan phủ Trần-v-Bẩu, người Nam-kỳ, làm thông-ngôn đầu tòa tại nhà sứ quán (Légation) nhà sứ lúc bấy giờ còn đương lợp bằng tranh, tức là chỗ tòa Khâm-sứ bây giờ đó.

Quan phủ Bẩu làm người rất ôn-hòa khiêm nhượng, tánh tình hiền hậu thực thà, cho nên ai lắng bao lâu mà sự ăn ở và cách đối đãi của ông đã khiến cho trên yêu dưới chuộng cả hai bên chánh-phủ đều thấy tin dùng. Nhưng tiếc thay trong buổi cái thân thế ông đương đắc dụng ấy thôi, thì số mạng ông đã liền định tự bao giờ ở trên Thiên-đường Thượng-đế, mà vừa đến năm 41 tuổi, thì ông đã vội giã từ nơi trần thế mà lên chầu Đức chúa Trời, để cho nhà nước thiệt mất một người tôi trung thành, mà trong gia-đình ông chịu thiệt mất một người trưởng tử rộng, của vợ trẻ con thơ đương bết lòng trông cậy.

Khi ông lâm chung rồi thì Hoàng-đế ta có ban cho 3 cây gấm để làm khâm-liệm và cấp cho gia quyến ông 1000 quan tiền tuất, lại cho 100 lính về hộ tang. Lúc bấy giờ về đời quan cố Toàn-quyền Renard, ngài lấy làm thương tiếc ông không biết ngần nào mà kể. Hôm cất đám ông cả bên nhà sứ và bên Tây đều nghỉ việc, các quan chức Tây Nam đều đi tống chung. Cái linh cữu ông để vào trong một chiếc ghe lễ sau có hai chiếc ghe lồng chế các mã đi đưa đám trước lại có một chiếc ca-lốp đi dẫn đường.

Ấy là tang lễ của hai nhà nước đưa ông trọng thể như thế, còn về bên tôn giáo, thì trên có đức Giám mục Lộ, đứng làm chánh tế, và các ngài Linh-mục Tây Nam ở gần xa, cùng các nhà trường nhà phước, các họ giáo dân, cho chí cả lương dân, nam phụ lão ấu, đều tổ lòng thương tiếc, tỏ dấu bi thiết thảm thê, cũng nhau đi theo đưa đám, nhưng đáng khen thay, bà chỉ một niềm kính chữa yêu người, quyết chí thà tiết thờ chồng, nuôi con cho đến trưởng thành, cho làm nên hiển đạt ; đến nay bà tuy niên kỷ đã gần đến bậc cổ-lai, mà thân thể vẫn được còn khương kiện. — Như thế thật là phúc thọ lưỡng toàn lại vinh hoa phú quí ; về vang xứng đáng thay.

Nghe đâu đức Giám-mục sẽ làm một lễ hát trọng thể để mừng cho hai ông bà, và con cháu bà sẽ mở tiệc rất lớn để chúc mừng bà cụ.

Th. L. lai cảo

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Thuyền chuyển. — Chuyến tàu « *Hanoi* » tới bến tối hôm mồng 5, hồi chín giờ rưỡi có M. Ng-Đức-Trác, thư-ký tòa án bạng tư, cùng gia-quyến đã tới bến.

M. Trác thay cho M. Cung v-Phúc đổi đi Nam-định.

Ai-lin. — Cụ Nhạc-mẫu ông phán Hoàng-chánh-Tâm tạ thế chiều hôm 5 và cất đám chiều hôm sau hồi bốn giờ. Các ông phán, ông thông các tòa đi đưa cũng đông lắm. Năm nay cụ hưởng thọ 69 tuổi. Vậy có lời chia buồn cùng ông phán Tâm và gia-quyến.

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng ba tây 1923 mà không chuộc hay là không đổi vé, thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 6 tháng ba tây 1923, *(19 tháng giêng tại 8 giờ sáng.*

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phần (4/0).

Cái sẽ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn đến xem cũng được.

Quan Chủ Vạn-bảo
DE GAILLANDE

1946

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đệ nhất đẳng Bắc đẩu bội tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port Said ái cập Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các tật bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN HẸN GIỜ TRƯỚC

Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32, giây nói số 236

3018.

SOCIÉTÉ FRANÇAISE
DES
Couleurs & Peintures Métalliques "STANDARD"
JULIEN & FORTIN

Của hàng và nhà giấy tại : Số 8, đường Gia-Long
Giây nói số 880

Chế-tạo đủ các thứ sơn để sơn nhà cửa, đồ đạc, vân vân.
Thứ sơn hiệu « STANDARD » là thứ sơn tốt nhất hạng, mẫu thực bền mà giá lại hạ hơn cả.
Có giá riêng tính chăm-chước cho các nhà thầu-khoán và buôn lại.

2063

HIỆU ÍCH-KÝ

Ở Hà-nội, Phố Hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn hai mươi năm **bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ Quốc-ngữ, các thứ chuyện ta và giấy, bút, mực.**

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

Hiệu có nhiều những thứ này :

1° **Ngòi bút :** *Militaire (răng cưa). Renommée (cánh tiền). Incomparable (vỏ song). Hộp bút 12 ngòi.*
2° **Mực bột,**
3° **Quản bút :** *1° Vệ-sinh (bên Pháp mới chế),* 2° **Ba đầu đen.**
4° **Bút chì,** *Marquise, Baignol,*
5° **Sổ** *Bà đầm,*
6° **Bìa ngũ sắc** *(25 và 30 cân),*
7° **Giấy viết** *lớn ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cân,*
8° **Giấy vẽ** *và sổ croquis,*
9° **Tây** *(đầu bò,)*
10° **Chuyện quốc-ngữ.**

La bicyclette J. B. LOUVET,

entièrement soudée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

EN VENTE CHEZ :
ANSETT & Cie
Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG
NGUYỄN HỮU-THANG & ĐỖ ĐÌNH ĐẠT
45, Bd Boudard de Lagrée,
HANOI

CỬA HÀNG
GUIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX – HANOI – HAIPHONG

RƯỢU VANG — RƯỢU MÙI — ĐỒ HỘP THỰC PHẨM ĐỦ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bàn hàng bản-quốc biết rằng nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thơm ngon thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì qui đã tỉnh ba rồi nên bản hàng đến mua không đợi nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin Bản-hàng các hàng quý đến mua thử sẽ liệu xem với khuyến mại luôn thể.

祥和裕
YU-WO-TSEONG

Grands magasins de soieries
VENTE EN GROS
68, Rue des Cantonnais, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 256

Có nhiều các qui khách các tỉnh mới thư về hỏi lấy hàng-hiệu và hết mua hàng tây. Tây bản hiệu xin trình để các ngài biết rằng hàng bản hiệu chuyên chở các thứ hàng tơ như là : Gấm, sắc, nhiễu, đoạn, thượng hảo hạng các thứ lụa sồn, v. v... nỉ bóc các thứ hàng Bắc kỳ như là : the, nuyên, Hanh, lương, quế, v. v... và các thứ hàng Saigon như là : Xuyên, thanh, trúc, nhung chiếu, tương, v. v... Những hàng này nếu bán buôn sẽ, song bổ nếu toàn sẽ để bán lẻ, hiệu mua nhiều sẽ dùng thì bản hiệu mới bán, chứ không bán lẻ từng cái, từng miếng, từng thước mà không có chiết-khấu nào cả. Qui khách ai có hàng bị cũ thì gửi thư hỏi giá hàng, bản hiệu sẽ có catalogue kèm giá các thứ hàng để gửi lên các ngài sẽ xem để mua gửi theo mua.

Các nhiều hiệu khác mua nhiều của bản-hiệu đem về lại gửi giấy hiệu khác mua, làm cho giảm giá trị nhiều của bản hiệu đi. Vậy ngài nào mua nhiều nên chú ý xem ở đâu gì có đấu con dấu bản hiệu đóng, áp là nhiều chính hiệu, nếu khác sẽ giấy gói bề ngoài thì không bổ tiết.

Nay mới có nhiều các thứ hàng tân mới sang, áp lắm, tốt đẹp mà giá tính rất phải chăng. Nhân tiện các thứ nhiều lên nguyên "xi bì các mới, các thứ nhiều tốt qui ngũ hiệu nên mới có các thứ bộ nhà gửi. Trong « Dịp-Hiệu Trong » các thứ bộ nhà « Dịp-Hiệu » tôi là bản hiệu để các mới. Xin các qui hiệu nên tính về các qui khách quang cố.

1923 ● YU WO TSEONG

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sợ ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỗ ấ, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

XIN XEM CHO KỸ

Phàn nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi đi mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy soi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM
SĂN-NHIÊN

Tối thứ năm 22 Février 1923
MÂN ĐƯỜNG CÁT KHÁNH

Tối thứ sáu 23 Février 1923
LONG, HỒ TRANH CẦU

Tối thứ bảy 24 Février 1923
ĐỀ - THÍCH HIỂN LINH
(Hồn Trương-ba đa hàng thịt)

Dịp tết nguyên đán bản-hội chọn những tích đã có hí, nộ, ai, lạc, phá, qui, thọ, khang, để hát từ mồng 2 cho đến mồng 9 An-nam. Những tích này khai diễn thật là vui thú, đáo kép cốt thật đích đáng ; trước là chúc mừng các qui khách trong cuộc tân-niên, sau nữa mua vui cho bản-hội ngày một thịnh đạt. Mời các qui khách đến xem bình phẩm cho.

KÍNH KIỂU MỚI

Thứ Kính này đeo xuống mắt, giáng xinh đẹp, chắt kim trong.

Gọng vàng . . . . 3$00 cả cước.
Gọng bạch kim. . . 2 . 50 —
Mài lá Cam và đen.

Bán tại :
TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. – HANOI.

2040

MỚI XONG
NAM-HƯNG-THÀNH
18, Rue des Cuisses, 18
Dịp tết tới tới nơi này NÊN ĐẾN
Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Do Vô Phí không quảng cáo trên Kỷ (67) Tranh Vinh Chiếu Đăng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Quý-khách mua hàng, ngại nào cắt mảnh các hạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần. 3619

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM »
Hà-Đội, ở phố hàng Trống.
Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0$90) chín hào, mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ngại nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phu trạm để mang hàng, như thế thì thực là đắt cho các ngài quá, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đến nhà hàng Pharmacie Montes, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi, mà mua cho tiện. Hàng MONTES có bán đầu cả hàng đựng chai và hàng dầu cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà mầu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng hãy hào rưỡi (1$75) một chai lít, chín hào (0$90) một chai nửa lít mà thôi

Nay kính

PHARMACIE MONTES, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire
VĨNH-XƯƠNG
35, Rue Fellonneau tức là phố Lò-rỡ, Hanoi
Téléphone N° 216
2081

Bưởng ăn, buồng giấy, Giá cạp, Cốc kính, Sập chân quỳ có cá, Sập khộp, Ghế ngựa, Thộp-đồng.

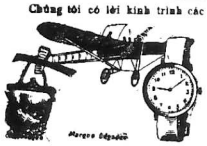
Bản-hiệu mới in xong Carte-annuaire, nhiều kiểu mới chắc thêm các quý-khách ở xa xin có việt thư cho Bản-hiệu thì Bản-hiệu xin gửi ngay đến tận nơi các quý-khách ở đâu biếu các quý khách mua, các quý-khách có việt thư xin định thì có cả timbre poste để dán vào Catalogue để gửi đi và đỡ tiền lộ-phí đi gửi nữa.

Xin các quý-khách chiếu cố.
2087

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
號八十牌門街痛行內河東東

Chúng tôi có lời kính trình các quí-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiều khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thứ thức rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông dùng quen.

Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tử bình hằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tận vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giảm ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các quí-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA
2022 Bijoutier, n° 28, Rue des Paniers, Hanoi.

Hàng mới - Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn, đa Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thứ tốt mà bán giá cực rẻ để chiến hàng. Vậy ngài nào muốn dạng thử gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ lanne may complets và pardessus, imperméable soie để may áo gì mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo

NAM-THỊNH, Tailleur
Soieries Nouveautés
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

Kính-cáo các ngài duyệt-báo

Hiện tôi đã nhận được nam làm để nữ trang bằng vàng, bạc, thật đúng toàn những thợ rất khéo để làm các thứ y-lễ mão riêng của các Ngài. Bản các thứ ngọc ngà, châu chân đồng làm mặt nhẫn ra vòng. Mới sang nhiều kiểu đồng hồ treo để, đeo thức điểm cầm đeo tay, bỏ túi ở cửa sương lớp bên Âu Mỹ. Chữa đồng hồ rất cẩn thận mà lại có giấy in đoan chắc chắn. Có các thứ sách vẽ nhiều, cạo thì và trong đó có các kiểu mới. Bán cả các hạng thuốc lào đi khắp mọi nơi thuốc đi xem trong, khói thơm mà lại không sốc. Hàng bán nới giá, buôn bán thật thà, gửi đi các thăm các Quý khách nhiều cố tin việt thư về

LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng bồ, Hanoi.
2052

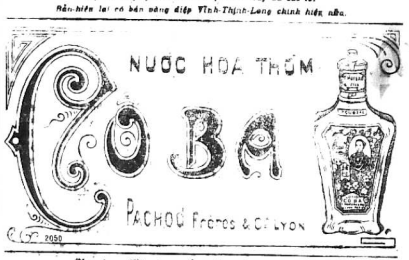
PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI — 2, Rue des Cantonnais 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES :
Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes
GROS & DÉTAIL

MỚI ĐẾN. Đủ các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng ngoài Bắc và các thứ vải, vân vân Lại có may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối

Bản-hiệu lại có bán nàng điệp Vĩnh-Thịnh-Long chính hiệu nữa.

奧同濟

Kính trình để các quí-khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm sự nghề làm mỗi ngày càng thành xảo nhiều ra, lại chịu khó-chế cho kiểu vàng, nhẫn hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế các quí khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, chân chão, ngọc-thạch, ngọc lựu, kim an, hổ phách sạn-hô, mã-não, và một nghề sắc vân nữa, đủ cả các thứ và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới o ô ra, trông rất là ngoạn mục.

Xin mời các quí-khách qua-bộ lại xem, đủ mua hay là xem hiệu lấy nào chúng có người để thừa tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-BING
Bijoutier
61, Rue de la Soie, 61.
2024 (ci-devant) HANOI

Nhân dịp tết Nguyên-đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

Các ngài nên nhớ cho rằng:

Hiện nay tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu áo đã trông sang)

đã bắt đầu tặng các quí-khách mua hàng từ 2$00 trở lên mà trả tiền ngay:

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thường thơm hạng
Hoặc 1 chai VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33,500

敬啟 珠寶必檢點常春花

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm sạch mát, mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tàn nhang phải lở như quáng sác xương sài chàm cam khoét, thẳm lâm ăn tai, chốt tai. Các chứng lở ngứa người đi, bôi đâu khỏi cả, lọ nhỏ giá 0$50. lọ nhỡ giá 0$80. lọ nhỡ giá 0$80, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau hạng kinh niên, thuốc bảo thận hoàn, đâu là bản-hiệu mới tinh nhỉ ra cả, mà lại Hội-chợ Hanoi vừa rồi bản được nhiều, sao hàng tạp-hóa và các hàng bán-chế các tỉnh hiện đi nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã ăn-định có bán hộ như sau này: hiệu *Mục-Binh-Tự*, 156, phố hàng Bông. Số bán bán lẻ, 63, phố hàng Bông. hiệu *Sinh-Hóa Đường* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-tinh Ăn-quán*. 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ăn-quán*, 42, phố Bờ Hồ-kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viễn* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành*, hiệu *Hạnh-Hóa-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12 hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường* lần 13, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia-Long*, 15, p.ố Tiên-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 69, hàng Bồ, hiệu *Quang-Lợi* 22 và hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Cấp nhóm cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Bà-trưng, hiệu *Phượng-Đình*, 100 Cửa nỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27, hàng Bát-đàn, hiệu *Ngọc-Khánh-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Tường* 42 Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố Khánh Hội-hoạng, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Tích* 76, hàng Sang Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Tên trải tỉnh Yên bay, hiệu *Đức-vượng* phố Việt lợi tỉnh Việt trì, hiệu *Bảo-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phúc-yên, hiệu *Tuyên-thị* số may áo tỉnh Yên-nam, hiệu *Sui-Chương*, 41 Wing lok Hong kong. Các nơi kể trên có bán hộ có thuốc thấy xem người và các thuốc sản đăng khảo nữa, đều công hiệu cả. Lúc cần quí-khách chiếu cố.

Bản-hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG
85 bis, phố Tiên-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)
Cải bạch

Số 76

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-điệp phu-nhân đã một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tế, nay xin dịch thành văn quốc để hiến các độc-giả)

NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch thuật

« *Khi-số đầu gặp khi tai-ách, nhưng ta khéo lựa chiều bỏ cứu, may ra cũng hồi được thiên-tâm, tất có một ngày kia thượng-hoàng về nước, thiên-tử chuyển lòng, chỉ thương xót riêng cho nhà Hoàng-phủ xiết bao những nỗi thảm-sầu vậy*

« *Kẻ hạ-thần tận trung báo quốc, ở một việc này, còn mưu kế khác thì bày giờ chưa có thể thi hành được. Khi nào Hàng-hậu lâm-sản rồi, kẻ hạ-thần lại xin dâng một tế thuốc « An thần định phách » sẽ giữ được « sức khỏe như thường. Bấy giờ « thái hậu truyền bảo với thiên-tử « là Hàng-hậu sinh ra một cục máu, « cũng không cho về tẩ-cung nữa, « có ở đấy để hầu hạ thái-hậu mà thôi.*

« *Kẻ hạ thần nghĩ để kỳ lâm, xin « thái-hậu lưu bản tâu nay, để khi « thượng hoàng sẽ cung, biết cho « cha con kẻ hạ thần không phải là « phường bất trung bất nước.*

« *Cẩn tâu !* »

Thái hậu xem xong, lẩm-nhẩm gật đầu mà nghĩ thầm rằng: Ừ! Cái kế này cũng vạn toàn thật! Thái-hậu lại một bảo cho *Bảo-mẫu* biết. *Bảo mẫu* cũng khen ngợi lấy làm diệu-kế. Từ đó trong cung đã sửa-soạn sẵn, chỉ đợi đến ngày hoàng-tử giáng-sinh.

Vừa gặp tiết đoan ngọ ngày 5 tháng 5, *Hàng-hậu* bỗng ra nước mắt khóc. *Bảo mẫu* kinh-ngạc hỏi rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu ! Chẳng hay vì cớ chi mà hoàng hậu lại khóc thương ?

Hàng hậu nói :

— *Bảo mẫu* ơi ! Hôm nay ta thấy trong lò gà quận đau, ngồi không yên mà nghĩ cũng không được. Mụ nên xoa đỡ cho ta, hay là đem nước khương-thang cho ta uống.

Bảo-mẫu biết là *Hàng-hậu* sắp lâm-sản, mới sẽ bảo hai tên cung-nữ phải cẩn thận hầu hạ, chớ tuyên-tiết cho ai biết, *Bảo-mẫu* tâu với thái-hậu, thái-hậu nghe tin giượng dậy, truyền đem thuốc « thôi-sinh » cho *Hàng-hậu* uống.

Thái-hậu lại giả cách truyền chỉ là nhân vì có bệnh lâu ngày, mọi người trong cung hết sức chăm-chỉ hầu-hạ, vậy đặt một tiệc rượu để thưởng công. Các cung nữ và các nội-giám ai nấy đều vui vẻ ăng uống rượu, say mê chẳng biết chi cả.

Trong cung đang vui mừng tiết đoan-ngọ thì bỗng đâu trên không mây kéo tối rầm, một tiếng sấm vang, trời đổ mưa như trút. Bấy giờ tiệc xong, bọn bàn lang-tạ, các cung nữ và các nội-giám mỗi người đi ẩn nấp một nơi.

Vừa lúc ấy, *Hàng-hậu* ở trong cung đẻ sinh hoàng-tử, nhưng đau đớn quá độ, hai tên cung-nữ vực lên trên giường, liền ngủ thiếp đi. *Bảo mẫu* đã sắp sẵn một cái gỗ, trong đệm bông nồn, đặt hoàng-tử nằm vào đấy, bỏ đường vào miệng, rồi lấy một vải vị thuốc giải rắc ở trên.

Bảo-mẫu báo cho thái hậu biết, thái hậu giượng dậy, trông mặt hoàng-tử, rưới đạn như cắt, ủa hai hàng nước mắt, khóc mà than rằng:

— Trời ơi! Một đứa hài-nhi mới lọt lòng mẹ, đã tội-tình gì mà gặp bước gian-nan này. Thượng-xót thay! Một hạ hoàng-bộn sinh hạ hoàng-tử, mà không bằng nhà thường dân lại còn có kẻ thăm người mừng. Ta trông tướng-mạo đứa hài-nhi này, thật đáng một vị thái-bình thiên tử thế mà không biết có sao xấu duyên hẩm phận mỏi ra tiếng khóc, đã phải ly-biệt mẫu-thân.

Thái-hậu lại ngành lại bảo *Bảo-mẫu* rằng :

— Mụ đem cái vật áo của *Hàng-hậu* ra đây để ta đề một bài thơ, đến khi thượng-hoàng về cung, hoặc-giả ta có tạ-thế rồi thì đem hoàng-tử và bài thơ này ra để trình nghiệm.

Các cung-nữ đem bút mực đến, thái-hậu đề một bài thơ. Đề xong, bài bàng nước mắt dòng dòng, càng nghĩ càng thêm đau ruột. Các cung-nữ xúm lại khuyên giải, còn *Bảo mẫu* thì xách giỏ thuốc đem ra.

Bấy giờ *Triệu lân* đã đứng chực ở ngoài, khi trông thấy *Bảo-mẫu* liền hiểu ý ngay, đỡ lấy giỏ thuốc đem đi, không cần phải hỏi-han lôi-thôi gì cả. Khi lấy trời vẫn sầm-chớp lòm-lòm, mưa như đổ nước, *Triệu-lân* vội đâm từ đầu đến cuối, nhưng chỉ mong thêm rằng trong cung không gặp một ai

Đi được một quãng, bỗng gặp mấy viên nội-giám. Chúng thấy lạ, liền hỏi:

— Trời đang mưa như đổ nước, chẳng hay quốc cữu có việc chi mà vội vàng thế? Chỉ bằng hãy thư-thả một chút, đợi khi tạnh mưa, chúng tôi sẽ đưa người ra.

Triệu-lân cười mà đáp rằng :

— Nguyên tôi có phụng-mệnh thái-hậu định chế một tế thuốc bổ vào hồi giờ ngọ hôm nay, đang chế chưa xong. Lại được tin *Gia-tường* công-chúa lâm-sản, cho nên thái-hậu bảo tôi phải tức khắc ra về, và đem giỏ thuốc này về để chế cho xong, đến sáng mai sẽ đệ dâng thái-hậu. Thái-hậu lại ban thưởng cho rất nhiều thực-phẩm, nhưng tôi đều bỏ ở ngoài cung, không tiện đem theo, nếu có thì xin đưa để các ngài nếm.

Trong bọn có một tên liền nội-giám cười mà nói rằng :

— Cám ơn quốc-cữu, quốc-cữu không cho gì thì thôi. Nhưng giỏ thuốc này để tôi xin mang hầu quốc cữu

Triệu-lân nói :

— Thôi được, để tôi mang lấy.

Chúng đều quay đi. *Triệu-lân* lại cầm đầu đập, bước. Vừa đi vừa sợ, chỉ lo hoàng-tử cất tiếng khóc mà lỡ gặp ai thì thật nguy hiểm, đến tính-mệnh. Khi ra tới cửa cung, bỗng thấy một cái kiệu, xung quanh có áo tơi che kín. Quân-sĩ cầm giáo đi bên hai bên. Trong kiệu có một vị đại-tướng-quân, trong mặt đỏ ngà-ngà say rượu. *Triệu-lân* chẳng còn hồn-vía nào cả, nghĩ thầm : nguy đến nơi rồi, hoàng-tử và ta ở khó toàn được tính-mệnh. Tay vẫy cũng liều đánh bạo, tay xách giỏ thuốc, miệng gọi :

— *Đô-man thướng-quân ơi !*

Đô-man định quốc trông thấy, vội vàng dừng lại hỏi :

— Trời đang mưa to, quốc-cữu đi đâu mà vội thế ? Có áo khô đây, xin ngài tạm thay rồi hãy đi.

Triệu-lân nói :

— Thôi, bất-tất phải thay áo. Chỉ xin tướng-quân sai người tới Ngọ-môn gọi giúp mấy tên người nhà tôi đem kiệu và áo đây đón Trong giỏ này có tế thuốc của thái-hậu, đang chế chưa xong, nhân có việc cần, nên phải vội mang về để chế nốt.

Đô-man định-quốc nói :

Tôi sẵn có cái kiệu đi mưa này, xin mời ngài để quốc-cữu về phủ.

Triệu-lân nói :

— Nếu vậy thì còn gì hơn nữa, xin đa tạ tướng-quân.

Đô-man định-quốc vâng dạ, rồi nhường kiệu cho *Triệu-lân* đi, lại mời *Triệu lân* thay mũ đổi áo. *Triệu-lân* nói :

— Thôi, bất-tất ! Đa tạ cái thịnh-tình của tướng-quân, hôm nào thư-thả, xin đến bái-yết.

(Còn nữa).

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1778
MỖI SỐ: 0$02
NGÀY THỨ SÁU 23 FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn